

РУЗВЕЛТ ЗАБИРАЄТЬСЯ ДО ЗРІВНОВАЖЕННЯ БУДЖЕТУ

ГАЙД ПАРК (Нью Йорк). — Президент Рузвелт вибрався з поворотом до Вашингтону, де на його приїзд приготовано йому величаве прийняття.

В розмові з газетарями президент заявив, що згідно з своєю обіцянкою, даною в виборчій кампанії, він візьметься негайно до зрівноваження бюджету.

Президент думає теж над тим, чи не виїхати йому до Буенос Айресу, столиці Аргентини, де його просили відкрити 1-го грудня Всеамериканську Мірову Конференцію.

ЩЕ ДОЧИСЛЯЮТЬ ГОЛОСИ РУЗВЕЛТОВІ

ВАШИНГТОН. — Вісміру того, як приходять дані звідомлення з обчислень голосів по різних дистриктах краю, плюралістичність Рузвелта далі зростає.

Останні обчислення голосів показували, що Рузвелт дістав 25 мільйонів 909 тисяч 546 голосів, Ландон 16 мільйонів 49 тисяч 201, а Лемке 648 тисяч 27 голосів.

РУЗВЕЛТ ПРИЙМАЄ ПАПСЬКОГО СЕКРЕТАРЯ

ГАЙД ПАРК (Нью Йорк). — Президент Рузвелт гостив у своїй літній палаті на дво-годинним прийняттю кардинала Пачелія, папського секретаря, що недавно приїхав на відвідини Америки.

Президент і кардинал відбули довшу приватну розмову, котрої перебіг і зміст покищо остався тайною.

ОЖИВЛЕННЯ НА БІРЖІ

НЬЮ ЙОРК. — Від вибору президентом Рузвелта біржа проявляє велике оживлення. Пішли вгору уділи, бонди й товари.

Оживлення біржі піддержали заяви 22 найбільших бізнесових корпорацій, що їх бізнес розвивається краще.

ОБЦЮЮТЬ ПІДВИШКУ РОБІТНИКАМ І СТАЛЕВІМ ПРОМИСЛІ

ПІТСБУРГ (Па.). — Сталеві підприємці заповідають підвищення робітничої зарплати для сталевих робітників.

Яка велика буде підвишка, покищо ще не сказано, але говорять, що вона наступить уже скоро та що обійме всіх 450,000 робітників, взятих у сталевій промислі.

СТРАЙК МОРЯКІВ НЕ ПОЛАГОДЖЕНИЙ

САН ФРАНЦИСКО. — Заходи Мек Грейдія, заступника секретаря праці, що приїхав сюди з Вашингтону, щоб довести до згоди між страйкуючими моряками й корабельними підприємствами, не повелися й Мек Грейді вернувся до Вашингтону. Страйк триває далі.

СУД ПРОТИ ЗДИРСТВА РОБІТНИКІВ

НЬЮ ЙОРК. — У місцевім стейтовім суді засуджено Кільмана Шудекова, будівельного контрактора, за те, що він заставляв своїх малярських робітників видавати йому назад частину робітничої зарплати.

Свідки зізнали, що Шудеков платив своїм малярам згідно з юніійною умовою по 9 доларів денно, але казав їм видавати собі назад по 10 доларів тижнево.

Присяжні судді признали його винуватим. Суддя ще не визначив кари.

ВРОДИЛИСЯ ЩЕ ОДНІ ПЯТЕРНЯТА, АЛЕ НЕЖИВІ

ДУРЕМ (Норт Каролайна). — В однім шпиталі одна біла жінка вродила пятернята. Вродилися передчасно й усі були неживі. Мати здорова.

ВТЕЧА З ТЮРМИ

МОНТГОМЕРІ (Алабама). — З в'язниці Кілбі втекли кілька в'язнів, перетявши вночі електричні дроти та спричинивши цим темноту. Скільки з них утекли, зарад іще не знає. Начальник тюрми каже, що втекли щонайменше десять.

ВИНАЙШЛИ ЩЕПЛЕННЯ ВІД ІНФЛЮЕНЦИ

КОЛОМБОС (Огайо). — Д-р Вилсон Г. Смілі, професор школи публичного здоров'я в Гарвардському університеті, прочитав тут на конференції комісарів здоров'я реферат про винахід зовсім певного щеплення проти інфлюенци.

Учений говорив, що сироватку відкрито на основі довгих дослідів над муною. Коли вже удосконалено сироватку настільки, що захворювано від недуги куну, почали її пробувати на людях, що згодилися добровільно на пробу.

КОСТИ ВОЯКІВ ПІД СИВУЛЕЮ

Гранична сторожа підчас обходової служби в Горґанах знайшла непогребані кости вояків, що полягли в часі світової війни в Карпатах, на узгір'ї Тавліширка, під Сивулею. Біля них були останки овбронення і виряду. Повідомлена про це влада звелела поховати кости на найближчому цвинтарі.

ЗАМОВЛЕННЯ ВЛАСНОГО ПОХОРОНУ

20-літня гарна англіянка Мілісент Грейн замовила собі цими днями у крематорії Тільбури власний похорон першої класи. Вона не має наміру покінути самогубством ані хутко вмерти, але хоче зваделегід заплатити гроші за свій похорон, який відбудеться за 50 чи 60 літ.

ЗЛОВИЛИ ГРАБІЖНИКІВ

Від кількох тижнів відбуваються в околиці Принца Алберта (Канада) грабункові напади на фермерів. Замасковані бандити нападають на людей і під загрозою револьверів відбирають їм гроші. Недавно тому бандити вбили підчас нападу 80-літнього фермера Василя Фернука у Вакаві й заграбили 200 доларів. На днях вертався з Саскатуну у Ворман тамошній фермер Тобіас Шортнер з своєю 16-літньою дочкою. Вони продали в місті барабоді й дістали 40 дол. Недалеко за містом прискочили до них два замасковані бандити, сгинули з воза, забрали гроші і наказали вертатися у місто. Коли бандити відійшли, Шортнер з дочкою пішов у Ворман і повідомив поліцію про грабунковий напад. Поліція ввела на слід бандитів і арештувала в Саскатуні трьох молодиків: Тушера, Дж. Березького і Дена Тіссена (з Вакава). В домі Березького знайдено кілька револьверів, чорні маски і гроші, які — на думку поліції — походять з грабунку. Всі три призналися до грабункового нападу на Шортнера. Також у зв'язку з грабунками арештовано в Саскатуні двох хлопців: Біла Седеуса і Ніка Михалевица. Поліція припускає, що ті п'ять арештованих допускатися грабунків в околиці Принца Алберта від довшого часу.

ЧОЛОВІК, ЩО ВТРАТИВ ПАМ'ЯТЬ

У Лондоні трапилися цими днями такі історії: Поліція знайшла тіло невідомого, зовсім адеформоване. Один дентист ствердив, що пізнає на підставі зубів покійника свого клієнта Едвіна Кібля, тому, що цей мав зуби вовсім подібні до інших. Кібля поховали. Його жінка не бачила його від місяця — він счез кудись. Коли жінка вернулася в похорону до хати, застала дома свого живого чоловіка з поліцеєм. Виявилося, що Кібль наслідком скоку в море втратив пам'ять. Увесь місяць жив він як інша людина, називаючи себе Борн. Аж по місяці пам'ять вернулася до нього і він пригадав собі, де мешкає і як називається. Дентист, який пізнав бачити його трупа, осмішав себе.

УКРАЇНЦІ НА ЗАКАРПАТТІ БУДУЮТЬ СВОЇ КУЛЬТУРНІ ТВЕРДИНІ

За почином українського вчительства на Закарпатті організується самостійке, періодичне видавництво, що матиме на цілі видавати українські книжки для молоді й старших.

НОВА ПРОФЕСІЯ — ГАВКУНА

У Бріселі придумав для себе один дотепний безробітний нове заняття з якого живе. Коли управа міста проголосила податок на пси, податники мали клопіт, щоб перевести контролою, хто має пса вдома. Імітатор різних голосів, що наслідують знаменито гавканню, зголосився на контрольора. Він ходить попід ріжні доми і під дверима починає гавкати. Пси з середини йому відповідають. Він реєструє число мешкання і йде гавкати далі. За кожний нововідкритий дім із псам дістає він окрему премію.

БОМБА НА ЗАБАВІ

У французькій місцевості Вієн відбувалася забава під відкритим небом. Півверх 400 осіб, переважно молодих людей, танцювали про дзвуків оркестри. Коло півночі роздались крики. Хтось кинув понад паркан димлячу бомбу, яка впала серед людей. Один із танцюристів не втратив голови, вхопив бомбу і кинув на бік. Роздався вибух. Після перших хвилин переполоху впорядчки забави пігнались за людьми, що кинули бомбу. Було їх чотири. Тікаючи, вони зачали стріляти з револьверів і смертельно ранили одного з тих, що за ними гонили. Ранений по дорозі до шпиталю умер. Гук бомби був такий сильний, що ціле містечко прокинулося зі сну. Бомбу кинули політичні противники організаторів забави, що були комуністами.

ПРОМОВА НАД ВЛАСНИМ ГРОБОМ

Звичайний лондонський швець Антоні Кімс хотів доказати, що англійська поліція занадто поверховно пізнає тіла нежизнів. Він зрубив свій плац над берегом Темзи і вибрався пішки до графства Ланкашир. Кілька днів пізніше насипали проклади вістку про те, що він счез. Три тижні пізніше преса повідомляла, що знайшли на ріці труп людини, якого тожості не могли установити. Він пішов до поліції і заявив, що це тіло такого то його знайомого. Про смерть такого то повідомили всю родину і дотичну особу похоронили. Цього Кімса було мало. Коли знову вилдовили в ріці якогось невідомого потопельника, він пішов до трупа і тоді вложив до кишені його близькі свій монограм. Поліція знайшла монограм, ствердила, що це тіло Кімса, повідомила всю його родину. Сестринок Кімса приїхав з Лондону до Дублина і ствердив, що це тіло Кімса. Тіло знайденого спалили і сам Кімс вголосив промову у крематорії над власним погелом, зголосявшись як сестринок покійного.

ТВОРЯТЬ АВСТРАЛІЙСКУ АНТАРКТИЧНУ ТЕРИТОРІЮ

Внедовзі Австралія „збільшиться”. Бритійський уряд постановив „додади” до її території де три мільйони квадратних миль південних підбігунових околиць, Антарктик. Ці додані терени будуть називатись у будучности Австралійська Антарктична Територія. Вона включатиме в себе всі острови й території (з винятком французької посілості в Краю /Аделі), що знаходяться на південь від 60 ступня південної ширини і між 160 та 45 ступнем східної довжини. Ця величезна територія складається з високогір'я, що підноситься до 10 тисяч стій, а прибережна лінія має приблизно 2-тисячі миль довжини, аж майже така, миль довжина австралійської прибережної лінії між Мельбурном і Фремантелем.

Ще цієї осені виїжджає в ті райони британська імперіяльна фотографічна експедиція, що розсліджуватиме тамошні околиці.

Частина терену, що має перейти під зверхність Австралії, знана з розвиненої там ловлі китів. Тепер британські круги стараються розвинути там продукцію звірат на футура. Як кажуть знавці, там є великі можливості для риболовлі, плекання срібних лисів і збирання яєць пінгвінів. Мінеральних ресурсів Антарктику, ще не розсліджено, однак вчений дослідник, сер Едґворт Дейвід, твердить, що в районі Рос є величезні поклади вугля.

ВІДКУСИВ НІС

Мукачівський циган Дезідер Фаркаш жив довший час на віру з Гізелею Віраґ. Потім Гізелея втекла до Мадярщини, але в квітні знов вернулася на короткий час до Мукачева. Фаркаш, довідавшись про її побут, догоновив Гізелею Віраґ коло села Сайовки, прив'язав її до дерева, обголив голову, відкусив ніс, а до того ще забрав від неї 9 мадярських пенгів і втік. Жандармерія його аловила, а у судгородській краєвий суд засудив на два роки в'язниці.

ВУГОЛЬ З ТОРФУ

В Польщі вчиняють продукцію синтетичного вугля, переробленого з торфу в окремих печах з дуже високою температурою. Першу піч мають збудувати на Волині коло великих покладів торфу. Перші спроби показали, що синтетичний вугіль з торфу на 25 процентів дешевший від природного.

ЧОМУ ПЕС ЛИЖЕ СВОЇ РАНИ?

Роблять це зрештою не тільки пси, але й інші звірята. Проф. Дольд, з університету в Тібінген, перевів у зв'язку з тим цікавий досвід, який вказав, що домішка слини до культури бактерій здержує їхній розвиток. Пес та інші звірята, ведені інстинктом, лижучи рани, не тільки усувають бруд з ран, але збивають бактерії, для яких зціпеніла кров на ранах є знаменитою поживою.

ЯК ДЕРЖАТЬСЯ УКРАЇНСЬКІ ПОЛІТИЧНІ В'ЯЗНІ

БЕРЕЖАНИ (Галичина). — Перед окружним судом у Бережанах відбувається розправа проти 19 молодих українських селян за приналежність до ОУН. Усі підсудні розказують на розправі про страхоття, що їм приходилося зазнавати в тюремних казематах. Поліція всіх мучила і тяжко побила. Проте всі підсудні тримаються добре. Коли на салі розправ ввели як свідка Михайла Левцицького, 24-літнього вравецького челядника з Ляшук Горішніх, що тепер відбуває у львівській тюрмі кару 6 літ за приналежність до ОУН, бережанські підсудні встали і підняли йому на привіт зброю правою рукою. Левцицький розказував, що від листопаду м. р. до березня п. р. сидів з підсудним Федом Туткою. Тутка жалівся, що побила його поліція. Мав знаки на плечах і животі. Скидав сорочку і показував. На плечах мав потріпану шкіру, місцями повиступала кров, живіт огух. Як прийшов до келі, то не пізнали його навіть ті, що його знали. Такий був зміненний.

Після зізнання свідок кланяється трибуналові й звернувшись до лави обвинувачених націоналістів, підносить праву руку. Обвинувачені встають і кожний в них теж підносить праву руку. На салі повстала констернація. Предсідник велить завернути свідка і каже: „Ви казали на розправі, що до ОУН не належите”. Свідок: „До Організації я не належу, але я є націоналіст”. Це поведення свідка і підсудних трибунал взяв за зневагу і покарав підчас судової розправи свідка 48-годинною темницею, а з підсудних кожний дістав по 16 годин темниці.

ПОМЕР ТИМОТЕЙ БОРДУЛЯК

ЛЬВІВ. — У Ходачкові Великім, пов. Тернопіль, помер 16. жовтня ц. р. в 74-му році життя місцевий парох, відомий український письменник, Тимотей Бордуляк, що писав під псевдонімом „Ветлина”. Його всі оповідання були взяті з селянського життя. Покійний був глибоким знавцем селянської душі, як теж селянських азидів. Його оповідання були вишліри окремою книжкою під заголовком „Влижи” ще в 1899 р. Після цього він майже зовсім перервав свою письменницьку діяльність.

СЕРЕД ЯКИХ ВІДНОСИН УЧАТЬСЯ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ

ЛЬВІВ. — Управа школи ім. Т. Шевченка при вул. Можницького у Львові повідомила українські часописи, що наука в тому заведенні останніми часами получена в небезпечоку життя. Якесь таємнича алочинна рука кидав до вікон цеглами. В неділю, 18 жовтня, в 12 год. в полудне, а в поєдлоку між 1 і 2 год. вилетіли шибви в школі ім. Шевченка якраз у моменті, коли там відбувалися лекції. Було би побажаним, пишуть краєві часописи, яким чином виникну цензура паполовину сконфіскувала, щоби покликати чинники занялися тою справою.

НОВА УКРАЇНСЬКА ОПЕРЕТА

ЛЬВІВ. — Театр ім. Тобілевича приготував нову оперету Яр. Барича п. я. „Шаріка”. Ця оперета основана на відомій стрілецькій пісні „Шаріка”, а акція відбувається на закарпатській Україні підчас побуту У.С.С. в 1915 р. Прем'єра відбудеться в половині листопаду ц. р.

СТРІЛЯЮТЬ ДО УКРАЇНЦІВ

ЛЬВІВ. — У суботу, 10 жовтня ц. р., повідомі справники стріляли двічі крізь вікно до хати Івана Кабарівського активного просвітянського діяча в Дорі. Тільки тому, що при столі не було нікого, обійшлося без жертв. Місцеві громадяни переконані, що стріляли ті, які вносьо ц. р. спалили міщеву читальню „Просвіти” і тепер далі нападають на членів читальні.

БОРОТЬБА НА ВУЛИЦЯХ МАДРИДУ

МАДРИД. — Революційні війська вступили вже на передмістя Мадриду й розпочали рукопашну боротьбу в міліцією уряду. По ріжних місяцях вибухли пожежі. Новостанські літаки бомбардують столицю. Є еотки вбитих. Штаб лівих видав відозву до всіх мужчин, щоб хапали за зброю та йшли на барикади. Серед них є багато фанатиків, які рішені агнути, а не піддатись.

РУМУНСЬКІ ФАШИСТИ ГРОЗЯТЬ УБИТИ КОРОЛЯ

БУКАРЕШТ. — Лідер румунської фашистської партії, Кодреану, вручив королеві Карлові меморандум, у якому говорить, що „коли румунська молодь буде змушена боротися за большевизм і міжнародне жидівство, то вона добуде револьвери і вистріляє усіх тих, що ведуть таку політику”. Меморандум обвинувачує короля, що це він веде таку політику, зв'язуючися сильно з Малою Антантою. В ньому далі говориться: „Румунська молодь є проти Малої Антанти і проти Балканської Антанти, бо обі вони є просякні духом світлого жидівства і большевизму. Молодь буде боротися по-отороні тих народів, у яких поїдиля національна революція; буде боротися за хрест і за націоналістичні ідеали, а проти комунізму”.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НАШ РІДНИЙ ФРОНТ.

Читаючи в часописах про рідні події європейських країн, ми подибуємо часті згадки про творення рідних фронтів. „Популярний фронт“, „народний фронт“, „фронт єдності“ і т. п. Часи ці дуже напружені і неспокійні. Ці рідні фронті мають за завдання затримати для певного народу, чи для певної групи людей ті надбання, що вже знаходяться в їх руках.

Дві головні проблеми стоять нині перед провідниками всіх країн: політична й економічна. В цілі політичної безпеки вони творять політичні фронт з ріжними чужими народами. А щоб досягнути певну розв'язку в економічній ділянці, вони творять рідні внутрішні фронт з ріжними суспільними шарами людей. Одні сили фронтами наступають, а інші фронтами борються.

Український нарід політичної свободи не має. Його економічний стан оплакано бідний. Нарід у неволі і майже цілий його економічний дорібок забирають чужинці. Току і нам добре було б творити такі фронт; але такі, що служили б дійсно своєму народові, а не такі, що тільки називаються „народними фронтами“, а фактично слугують чужим, як ось той „народний фронт“ що його пробували зліпити, а навіть уже й зліпили большевики. Справжні національні фронті об'єднують нам нашу політичну боротьбу, а також на полі матеріальних діб можуть принести нашій суспільності великі успіхи.

В Америці ми повинні творити такі фронт на полі економічній. По правді сказати, наші емігранти приїхали до Америки, взяли на себе всі тягарі творення тих фронтів, хоч може вони їх інакше називали. Такий перший український економічний фронт створили українські емігранти в Америці в формі Українського Народного Союзу. В чужих народів рідні суспільні функції виконують рідні організації. У нас майже всю працю, політичну й економічну, виконував У. Н. Союз. Всі ті культурні здобутки, що ми досягли тут в Америці, можемо в переважній частині завдячувати праці У. Н. Союзу. Його фінансова сила, його неочінена запомога своїм членам, його матеріальна поміч на рідні народні цілі здобули собі вдячність не тільки серед нашої еміграції в Америці, але також у краю. Як пригадаємо ту національну свідомість серед наших громадян у тім часі, коли почав був творитися Союз, з тою, що ми її маємо сьогодні, то шойно тоді зрозуміємо ці величезні заслуги, що їх поклав Союз для піднесення нашої суспільності. А ці заслуги й Союз покласти тільки тому, що це ціле його членство йшло фронтом. Це був перший наш фронт, що дав такі гарні успіхи на полі економічній, культурній і політичній.

Не диво, що вороги українського народу боялися цього фронту й старалися всіми силами розбити Союз. Вони теж хотіли знищити його орган, „Свободу“, що був завждь провідником у наших змаганнях до кращого завтра.

Наперед цю розкладову роботу виконували галицькі москвофіли, які на приказ Москви старалися змести Союз з лиця землі. Та наш фронт не подався і з цієї боротьби він навіть вийшов сильніший та вдєстєро збільшив своє членство.

Колиж у Москві прийшла до влади червона зграя, наші капани відразу перемалювались на червону і давали знову нищити наш фронт, але вже українською мовою, і називаючись українськими комуніста-

ми. Вірно виконували й ще досі виконують наші яничари прикази з Москви. Цілими силами вони стараються знищити наш Союз і „Свободу“, але це їм не вдається. Чим далі, вони щораз більше трапляють силу, бо люди щораз краще визнаються на їх фарбі та прямуваннях. Союз стоїть твердо і непохитно, наче дуб. Червона зграя, побачивши, що нашому фронтові нічого сама не вдє, що Союз не тільки не зменшується, але ще краще розвивається, давай і собі творити фронт та входити у спілку з ріжними соціалістами московської марки й враз з ними зачинати кампанію проти Союзу. Ведуть вони цю кампанію проти Союзу і „Свободи“, воюючи наклепами та ріжними сплетнями, щоб наперед захитати їх моральну повагу, а опісля щоб знищити їх організацію. Та чим більше вони атакують У. Н. Союз і його орган, тим більше горнуть їх члени до купи й тим більше дорожать своїм Союзом, знаючи добре, скільки вклади вложили Союз з „Свободою“ в українське життя.

Маючи на увазі цей новий капанський наступ, члени У. Н. Союзу повинні не лише самі твердо стояти біля своєї організації, але також повинні повести енергійну агітацію за те, щоби приєднати до Союзу якнайбільше нових членів. Вступаючи в члени У. Н. Союзу, ми не тільки дістаємо корисне матеріальне забезпечення для себе і нашої рідни в випадок смерті, але творимо також тим наш рідний „національний фронт“ який стане заборолом проти чужих фронтів, що числять на наше розбиття.

Українські родичі повинні також записувати до У. Н. Союзу своїх дітей, котрі колись по нас переберуть і ту культурну спадщину, що їм вложив у наше суспільне життя Союз, як також переберуть те економічне майно, що старші покоління зложили в Союзі. Гуртуючи наші діти в Союзі, ми також не дамо їм пропадати в широкому американському морі. Коли ми закладаємо де втягнемо наших дітей до своїх інституцій і не навчимо їх, хто вони, та не покажемо їм, що в нас є велика культурна, як теж матеріальна спадщина, то вони пропадуть для нас раз на все й сліду по них не останеться.

Михайло Ликтей, Нью Йорк, Н. Й.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Сестр. Рожд. Пр. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбуватимуться в суботу, 7. листопада, в годині 7-їй вечір, тиждень скорше через брак галі. Тому просимо членів прийти на означений час. Збори відбуватимуться в галі церквильній, 303 Гудсон Еве. На цих зборах будемо вибирати кандидатів на з'їзд на рік 1937. Кожна сестра повинна прийти на збори, бо маємо важні справи до вирішення. Котрі сестри довозять, то щоб прийшли і заплатили свої задержки. — Олена Скробач, предс.; Анастасія Гришак, кас.; Марія Ходак, секр.

АНСОНІЯ, КОНН. Українське Тов. Запорозька Січ, від. 67, повідомляє своїх членів, що збори відбуватимуться в неділю, 8-го листопада, в годині 1-їй пополудні, в галі при Гай Ст. Просимо всіх членів прийти на означений час і заплатити свої вкладки. Рівнож маємо важні справи до поладження. — Іван Шуран, кошований; Григорій Патінок, писар.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 367, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбуватимуться в суботу, 10. листопада, в год. 7-їй вечір, в галі парохильній, 303 Гудсон Еве. На цих зборах будемо вибирати кандидатів на з'їзд на рік 1937. Кожна сестра повинна прийти на збори, бо маємо важні справи до вирішення. Котрі сестри довозять, то щоб прийшли і заплатили свої задержки. — Олена Скробач, предс.; Анастасія Гришак, кас.; Марія Ходак, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. Бр. св. О. Ніколя, від. 369, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбуватимуться в середу, 11. листопада, в годині 7-їй вечір, в галі парохильній. Обов'язок членів прийти на збори і внести свій вкладок. Як хочете мати порядок і знати, що робити у відношенні до мусите прийти на збори. — Відділовий Уряд.

ТІ, ЩО БЕРУТЬ УЧАСТЬ У КАМПАНІЇ ЗА ПРИЄДНУВАННЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО У. Н. СОЮЗУ

Від 15-го до 31-го жовтня ц. р. надіслали до головної канцелярії аплікації нових членів отсі урядники-ї члени

Відділ:	Місцевість:	Організатор:	Повнолітні члени:	Діти:	РАЗОМ:
204	Нью Йорк, Н. Й.	Микола Близняк	5	3	8
206	Вунсакет, Р. Ай.	І. Околіта й М. Вещал	4	4	8
386	Шерон, Па.	Андрій Шерба	3	5	8
277	Гартфорд, Конн.	Павло Курко	1	6	7
34	Ембридж, Па.	Евгенія Кульчицька	6	—	6
11	Джанстанві, Па.	о. Н. Волошук	—	5	5
50	Лорейн, О.	Микола Волошанський	1	3	4
53	Пітсбург, Па.	Павло Шпікула	—	4	4
164	Бервік, Па.	Петро Гелетій	3	1	4
338	Монесен, Па.	Френк Янковський	3	1	4
364	Клівленд, О.	Іван Сподар	1	3	4
5	Асторія, Л. Ай.	Павло Барнич	—	3	3
36	Рачестер, Н. Й.	Марія Таркулич	—	3	3
171	Джерзі Сіті, Н. Дж.	Стефанія Галичин	3	—	3
218	Кемпбел, О.	Михайло Ткачишин	1	2	3
219	Ньюарк, Н. Дж.	Андрій Мудровський	3	—	3
255	Вест Нютон, Па.	Василь Шимчук	—	3	3
268	Френкфорд, Па.	Матвій Шанайда	2	1	3
283	Оборн, Н. Й.	Григорій Мулик	—	3	3
33	Шкаго, Ілл.	Анна Дзюрдзевич	—	2	2
34	Ембридж, Па.	Теодор Судія	2	—	2
58	Ютика, Н. Й.	Мартин Романів	2	—	2
63	Форд Сіті, Па.	Михайло Личак	1	1	2
85	Гейлетон, Па.	Онуфрій Костюк	—	2	2
102	Клівленд, О.	Микола Бусько	2	—	2
142	Елізабет, Н. Дж.	Петро Остапчук	—	2	2
178	Манчестер, Н. Г.	Юрій Датків	2	—	2
223	Плейнс, Па.	Іван Мельник	—	2	2
281	Бейон, Н. Дж.	Іван Довгань	2	—	2
281	Бейон, Н. Дж.	Лев Бачинський	1	1	2
324	Філядельфія, Па.	Михайло Туркот	—	2	2
367	Рачестер, Н. Й.	Михайло Антонів	2	—	2
375	Філядельфія, Па.	Стефан Крутії	2	—	2
383	Бридждпорт, Па.	Гнат Шибал	2	—	2
9	Ст. Клер, Па.	Микола Салаяк	1	—	1
34	Ембридж, Па.	Іван Новаківський	1	—	1
36	Рачестер, Н. Й.	Марія Онуфрик	—	1	1
37	Елізабет, Н. Дж.	Анна Горін	1	—	1
42	Пасейк, Н. Дж.	Філіп Гулька	1	—	1
42	Пасейк, Н. Дж.	П. Головачук і Ф. Гулька	1	—	1
43	Карбондейл, Па.	Марія Держанович	1	—	1
43	Карбондейл, Па.	Агафія Бабій	—	1	1
45	Філядельфія, Па.	Микола Сенік	—	1	1
58	Ютика, Н. Й.	Семен Романяк	1	—	1
61	Лейтроб, Па.	Анна Релк	1	—	1
63	Форд Сіті, Па.	Дмитро Буряк	1	—	1
72	Тайтсвіль, Па.	Антін Федик	1	—	1
83	Філядельфія, Па.	Семен Чорномаз	1	—	1
86	Олифант, О.	Павло Саламаха	—	1	1
102	Клівленд, О.	Юрій Гриняк	1	—	1
130	Нью Йорк, Н. Й.	Іван Солтис	1	—	1
130	Нью Йорк, Н. Й.	Микола Підгайний	1	—	1
134	Карнегі, Па.	Анна Залеська	1	—	1
147	Алентаві, Па.	Гавло Лагоцький	—	1	1
162	Скрентон, Па.	Михайло Гнатів	1	—	1
182	Пасейк, Н. Дж.	Григорій Яськів	1	—	1
228	Ст. Клер, Па.	Розалія Уренко	—	1	1
247	Вілмінгтон, Дел.	Іван Шведа	1	—	1
251	Клівленд, О.	Микола Страп	—	1	1
263	Фултон, Н. Й.	Михайл Лобур	—	1	1
272	Ірвінгтон, Н. Дж.	Володимир Стасюк	1	—	1
292	Дітройт, Міш.	Іван Боднар	1	—	1
296	Арнолд, Па.	Василь Каліновський	1	—	1
316	Рачестер, Н. Й.	Володимир Гуряньський	1	—	1
319	Нантікок, Па.	Василь Стефунко	1	—	1
336	Клівленд, О.	Григорій Степанек	1	—	1
373	Ст. Луїс, Мо.	Анна Громоцька	—	1	1
381	Денбури, Конн.	Йосиф Вовк	1	—	1
383	Бридждпорт, Па.	Іван Грудзінський	1	—	1
390	Брістол, Конн.	Микита Савяк	1	—	1

Маючи на увазі вище поданий список, а також і цей список, що був проголошений у „Свободі“ 20-го жовтня, та разом у жовтні приєднано нових членів 244. На першому місці щодо приєднаних нових членів за жовтень є тепер Микола Бусько, секр. від. 102, що приєднав 5 старших і 12 дітей, отже разом 17. Друге місце займає Стефанія Галичин, секр. від. 171, що приєднала 10 старших і 5 дітей, отже разом 15, а на третьому місці є Микола Близняк, секр. від. 204, що приєднав 9 старших і 4 дітей, то є разом 13. На четвертому місці є Петро Гелетій, секр. від. 164, що приєднав 6 старших і 4 дітей, разом 10. П'яте місце займає Юлія Юрєвич, секр. від. 359, що приєднала 8 членів і 2 д. д. До кінця року остається ще два місяці, впродовж яких вестимемо цю кампанію за приєднування нових членів.

Хто буде перший щодо числа приєднаних членів з кінцем року по закінченню цієї тримісячної кампанії?

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

КЛІВЛЕНД, О. Новий часопис „Вісти з Огайо“.

З днем 1-го жовтня б. р. почав виходити в Клівленді український двотижневик „Вісти з Огайо“, офіційний орган Українських Національних Товариств стейту Огайо. Редагує: редакційна колегія. Між дописувачами бачимо імена місцевих громадських діячів і професіоналістів.

В редакційній статті першого числа цього часопису ми знаходимо такі програмові гадки: „Вісти з Огайо“ це не політична, локальна газетка, що хоче служити цілому українському загалові в стейті Огайо. Ми не віримо в доцільність паперової боротьби між поодинокими українськими групами й вважаємо таку абсолютну шкідливою для інтересів української нації. Ми вважаємо нижче чести кожного чесного українця займатися опльовуванням всього, що є дороге для мільйонів українців. Не є нашим завданням поглиблювати ворожнечу й ненависть поміж братами українцями; це вже забагато роблять ріжні деструктивні сили. Перед нашими очима видніє могутнє гасло: „В єдності сила“. Хочемо, щоб українці нарешті зрозуміли, що вже найвищий час заперестати нам розбивання себе самих та що треба взятися до національної конструктивної праці. Бо тільки зєдинені й переняті великою ідеєю ми зможемо осягнути нашу мету.

„Вісти з Огайо“ будуть якнайбільше місця присвячувати нашому економічному життю. Будемо містити ряд статей, в яких будемо вказувати, що наш загал у своїм власнім інтересі і в інтересі своєї нації повинен поперити виключно своїх бізнесменів і на кождому кроці додержувати клича „свій до свого“. Будемо це доказувати примірами тих народів, що так поступають, а які тепер стали сильними і могутніми“.

Мета, яку назаучили собі „Вісти з Огайо“, без сумніву, добра і можна вірити, що коли цей новий часопис вилежить на цьому своєму становищі, то принесе не одну користь для української суспільності.

В концертній програмі виступали: Оркестра під проводом п. Пилипа Дубаса; Хор ім. А. Кошиця під проводом о. І. Савчука; сольо-скрипка панна Стефанія Палмер; сольо-сопран пані Анна Мельник; сольо-баритон п. Т. Свістун; дует, талановиті сестри Келичави; деклямації: п. В. Михалюк, панна О. Омелян і маленька Любка Головата. Акомпаніювали на піані пані К. Дубас і панна М. Кісь.

Збірка на інвалідів принесла \$67.71, які будуть вислані на призначену ціль через Об'єднання.

П. Д.

БРІДЖПОРТ, ПА. Мила несподіванка.

Знала я з оповідання, що громада Брідждпорт невелика, та що живе в ній коло 100 чесних українських родин. Знала я теж, що це патріотична громада, до якої не має вступу большевицьке сміття. Громада має гарну церкву, як теж представляється добре й під організаційним оглядом. Оси, тому я забажала її відвідати. І відвідала її дня 11. жовтня. Прибувши до церкви, я завважила, що вона заповнена вірними. Відправляв відомий народний працівник о. Бартіш. Найбільше була я врадувана гарним співом хору. Потім я довідалася, що це був український хор з Кліфтон Гайц, зорганізований недавно п. П. Мартинюком. Пишу ці рядки, щоб висловити признання членам хору, що прибули до цієї чесної громади і своїм співом помогли звеличати свято. Так ми повинні завжди поступати, а таким чином будуть цілі здобуття волі“. Дефіляду творили Стрілецький Гурток і відділ ОДВУ.

Полудні відправлено святочну панахиду на цвинтарі укр. греко-кат. парохії при виспаний могилі з високим камінним хрестом та при участі чотирьох священників. Зворушливу, патріотичну промову вголосив о. Дмитро Гресько, молодий священник, що недавно прибув з краю і особисто переживав Листопадові Дні, як і повоевне окупаційне

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Листопадове Свято.

Рік-річно святкуємо Листопадове Свято, бо події Листопадівих Днів 1918 року є для нас шим важним моментом, який увійшов в програму нашого життя в прямуванні до державного відродження України.

В тому напрямі стараням бувших стрільців Укр. Армії, зорганізованих в Стрілецький Гурток ч. 1., пороблено заходи, що неділя, дня 1 листопада, була призначена пам'яті героїв і животворчим ідеям, які злучено з подіями Листопадівих Днів.

Вполудне відправлено панахиду по поляглих героях в укр. прав. церкві. Принагідну, глибоку змістом, промову вголосив архієп. Іван Теодорович, заєсовуючи в приступній формі фільософійний мотив „посвятити для цілі“, з переходом „посвятити найбільшого скарбу людини: для найбільшої цілі: здобуття волі“. Дефіляду творили Стрілецький Гурток і відділ ОДВУ.

Полудні відправлено святочну панахиду на цвинтарі укр. греко-кат. парохії при виспаний могилі з високим камінним хрестом та при участі чотирьох священників. Зворушливу, патріотичну промову вголосив о. Дмитро Гресько, молодий священник, що недавно прибув з краю і особисто переживав Листопадові Дні, як і повоевне окупаційне

Гість: Вчора мені тут у вас хтось украв парасоло. Власник гостиниці: Чомуж зараз „укра“? До мене заходять лише порядні люди. Як дощ перестане падати, вже хтось її принесе назад!

— Перед Великоднем мужик пішов сповідатися. — Я допустився тяжкого гріху, — каже він. — Який жеж це гріх? — питається священник. — Я дістав гроші від діда на закупно, поїхав до міста й там пропив усі гроші... — Так, це великий гріх. Тепер бачиш, що алькоголь цей твій найбільший ворог! — Дарма, прошу егомості, — відповідає мужик — я йому прощаю.

ДО КРАЮ

РОШІ

ПЕРЕСИЛАЄМО В ДОЛЛАРАХ І ТЕЛЕГРАФІЧНО ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВІТА, СКОРО І ДЕШЕВО.

Продаємо шифрати на всі лінії до краю і з краю до Америки.

Полагаємо всі краєві справи дешево і після прав краєвих.

Продаємо і вимінюємо домні і фарми і полагаємо всі тутешні справи реально.

В кожній справі просимо кожного Українця в Америці удаватися в повних справах до свого українського бора котрого властителя від 20 літ є Антін Пашук. Адреса така:

ANTHONY D. PASHUCK
322 N. 8th Street Philadelphia, Pa.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШІЙ ЦІННИК КНИЖОК.

В НЕДІЛЮ, УКРАЇНСЬКИЙ АРТИСТИЧНИЙ ТЕАТР

під дирекцією ДМИТРА ЧУТРА виставить

О П Е Р У П. Чайковського, в 3-ох актах

6-го ГРУДНЯ 1936 Р.

ТОЧНО В 8-МІЙ ГОД. ВВЕЧІР

МАЗЕПА

В CARNEGIE HALL, 7th AVENUE AND 57th STREET, NEW YORK, N. Y.

В ОПЕРІ виступають нові найліпші оперові співаки. Великий хор, балет, козаки. Гетьман Мазепа на білім коні. — Приходіть всі та приводіть з собою молодь, щоб заховала в пам'яті стремління великого гетьмана України.

БІЛЕТИ від 75 ц. до \$3.50 дає набуття в Офісі Театру, 793 Broadway, Наш Базар, 151 Avenue A, та інших українських установах, а в день вистави при касі.

СЛОВ'ЯНИ В ЕСПАНІЇ

(Довідування).

Гаджіб Гайран.
Новий слов'янський гаджіб Гайран був переднім губернатором Альмерії. Він прославився в історії й літературі Іспанії ще й так, що про нього заховався довгі похвальні поеми, що їх написала славна арабська поетка Альгасенія та поет Абу Амар. Гайран винагородив поета значною сумою золота.

За часів Гайрана слов'яни вже майже були зовсім зарабчені, попримали арабську релігію й імена.
До закріплення таких з арабська цивілізованих слов'ян у новій музультанській суспільності причинилося і те, що вони підставали земельні посілости. Таким цивілізованим слов'янським арабом був і Гайран.

„Був то воївник дуже важкий і розумний“, кажуть про нього андалузійські письменники. Король Гішем був недовірливий, тому заборонував усі збори, крім у мошеті; у найменших сходах добував якусь змову.

З того повстали знеохочення й сутічки. Це додало відваги Сулейманові. Він пішов із африканцями на Кордову. Гайран не міг оборонити міста, бо всі мешканці не тільки, що не помагали йому, а ще й перешкадали йому. Сулейман здобув місто, ранені Гайдан ледви урятувалися, скрившись в якійсь бідній хатині.

Сулейман проголосив себе вдруге королем. Слов'яни впади до ніг Сулейманові та просили, щоб дарував життя Гішомові. Ім відповіли, що невідомо, що сталося з Гішемом.

Коли Гайран вилікувався з ран, потякни відхав до Аврїолі, там увійшов у зв'язки з могутніми приятелями та вже в 1013. р. побив Сулеймана.

Цілу що війну проти Сулеймана в Кордові називають арабські історики війською бербів (африканців) проти слов'ян. Слов'яни звивали із Севті Алія, щоби завзяв престіл у Кордові. Алі прийшов. Війна йшла кільканадцять місяців із ріжним шастям. Вкінці Алі переміг Сулеймана та приказав зрубати голову йому і його двом синам. За порадою Гайрана Алі проголосив себе каліфом (1016 р). Та вже 1017 року Алі, не довіривши Гайранові, відправив його, даючи йому губернаторство в Альмерії. Гайран із приятелями пішов війською проти Алія, одначе йому не пощастило. Алі власноручно відрубав Гайранові голову. Та вже 1018 р. кімнатна слов'янська сторожа

вдушила Алія. Брат і наслідник Алія в Кордові, альказем, приказав кімнатну сторожу взяти на муки. Серед страшних мук признався слов'янин, що вбили Алія, одначе не виявили спільників.

Слов'яни — еспанськими королями.

Після Гішема III. вигасла династія Омеядів. Каліфат розпався на яку тисячку незалежних від себе частин. Подібуємо там королів Кордови, Маляги, Севті, Толеда, Зарагоси, Гренади, Бадахозу, Азагілі, Альмерії, Денії, Гуельви, Тадміру, Мурсії, Валенсії. А на чолі королів Альмерії та Денії читаємо: „Кайран слов'янин, а трохи нижче на чолі королів Валенсії: „Мудафас слов'янин, Мубарік слов'янин, Лебіб слов'янин“.

Про першого слов'янського короля Валенсії, в Мудафаса, нема подробиць. Два далішні слов'яни-королі в країні Валенсії, Мубарік і Лебіб, були поправді володарями міст і повітів Мурвіедра та Хатива, а були в дечому залежні від короля Валенсії Абделаяза.

За їх часів гинуть в дійсності останні сліди слов'ян в Іспанії. Володіння слов'ян в Іспанії тривало менше-більше від часів Гакема I. до кінця громадянських воєн після упадку Омеїв, себто до заволодіння Іспанії прибулими з Африки альморавідами (від 796. до 1086. року.). (Кінець).

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ВІЛІНГ, В. ВА.

З забави на народні цілі.

Громадяни Юрій і Анна Севні справляли 25-літній ювілей свого вінчання. При гарній забаві та веселих желанних шановні ювілянти, як теж їх гості, не забули зложити жертву на вивольчу боротьбу. Жертвували: Юрій і Анна Севні \$2; по \$1: О. Габак і П. Кабала; по 50 ц.: Д. Гаїфлюк, П. Кітляр, І. Палюк, М. Медвідь, М. Дудкевич, В. Когут, І. Ковальчик, К. Біліч, О. Гук, М. Палюк, К. Чайківська; А. Цюпа 30 ц.; по 25 ц.: І. Шелеса, Т. Тихоневич, В. Реваковський, А. Біліч, А. Папа, І. Войчевський, Р. Маркош, К. Кордек, П. Пилипчук, П. Солецький, М. Зень, І. Карась, А. Сулек, О. Салик і П. Проць. Дрібними жертвами 25 ц. Разом \$13.80. Гроші переслали на руки Центральної Управи ОДВУ.

Михайло Дуткевич.

Подорож до СТАРОГО КРАЮ
новими, поспішними, модерними моторовими
ПІЛСУДСКІ І БАТОРИ
Навближчі плавли з Нью Йорку
29. листопада і 13. грудня
Лише туристична і третя класа.
Голосіть до місцевих агентів або до:
GDYNIA-AMERICA LINE,
32 PEARL ST., NEW YORK, N. Y.

6 TUBES EMERSON \$19.95
RADIO AC & DC
7 TUBES EMERSON \$39.95
RADIO AC & DC
EMERSON RADIO І ФОНОГРАФ \$59.95
комбінація, колоретки і довгі філі

Також у Сурмі є великий вибір інших радіо, доружчі й танші, які можете купити. Продаємо за готівку і на сплати. Продаємо і направляємо радіа в Нью Йорку й 50 миль кругом Нью Йорку Чесна українська обслуга.

Заходіть з довірям.
SURMA
BOOK & MUSIC CO.
103 AVE. A, NEW YORK.
(between 6th & 7th St.)

СЛУХАЙТЕ Української Радіо-Програми СРММІ кожної суботи в годині 4-тій половині зі стації W.B.N.X., 1350 Кс.

РЕВМАТИЗМ ЗДЕРЖАНИЙ УПРОДОВЖ 48 ГОДИН.

Новий лік нойорського лікаря приносить шаста тисячам. — Програма ревматичну доучливість зо спини з сутлобів і з мязів.

БОЛІ ПРОМИНАЮТЬ ЗВЧАЙНО ПЕРШОГО ДНЯ.

Отрути у вашій крові спричинюють ревматичні болі, задержаність та напухлість і не дають вам свобідно рухатися без докучливих болів. Щоби полекшити свої страждання, ви мусите увільнити свою кров від отрути! Ця докторова нова медицина робить це швидко. Не має в собі дурману — безпечна для молодих і старих; не чинить небезпечки серцю. Називається цей лік BARYVACOL і ви можете спробувати його на отсій ретельній пропозиції: Витягні отсе оголошення і зашліть його поштою враз з вашим назившем і адресою до: Atkins Laboratory, 44 East 63rd Street, New York City. (Можете теж прийти особисто). Грошей не посилайте. Заплатіть поштареві \$1.85 і кілька центів за доручення (C.O.D.), коли він принесе вам Барувакол. Уживайте його дві доби (48 годин). Як те почете, полекти, то незужитий лік зверніть, а ми вам відшлемо ваших \$1.85. Пошто терміт ще один день? Години: 10 до 4.

(Свобода)

ПОЧТА? — НІ, ЦЕ СОРТУЮТЬ НАДІСЛАНІ ПІСНІ НА ЛОКІ СТРАЙК СВІТІ

Мужчини при скринках на повишій більшій образку сортують деякі з численних мліонів листівок, що приходять кожного тижня на ваш Локі Страйк Свістейкс. На меншій образку бачите чоловіка, що заповідливо числить листівки при пошочій разніжничій машині. Таких машин до цієї роботи треба аж п'ять. Більше як 500 чоловіків і жінок дістануть працю при сортуванні, переірюванні й ресуаруванні влітків, а до полагаження почти потрібну шість агенцій, що zatrudнюють 5,000 людей до адресування посилок.

У свістейках, що їх ведуться в зв'язку з Вашою Ударною Парадою п'ятидесять найпопулярніших пісень з тихих, зазначених велітєнським всеародним оглядом, чоловіки і жінки мають нагоду показати, наскільки вони знають свої популярні пісні подожчи назви трьох найкращіших мелодій. Виграші дістають у нагороду цигаретки Локі Страйк, легкого курення з найкращого і найдогостілішого тютюну.

Вакколи зачався конкурс, три фабрики, де вироблюють цигаретки Локі Страйк, працюють по сорок годин на тиждень, бо продаж Локіс збільшується.

ШИФКАРТИ
на найбільшій та найкращій кораблі на всі прогулянки і то до всіх країв. Вготовляємо всі документи, потрібні до подорожі — паспорт, візи, перміти, афідавіти, детіші, і тому наші пасажирі не мають клопотів в дорозі.
ДОЛЯРИ поспішаємо до всіх країв ПОСПІШНО І ТЕЛЕГРАФІЧНО і виплачуємо на останній почті під поною гарантією ПОМАГАЄМО недержавні легалізувати влітково до нових законів.
ПОЛАГОДЖУЄМО СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ влітково до телеперішних обов'язуєщих законів в краю. Контракти, повноваження, акти дарування довідні скриніти і всі інші документи.
Продаємо ДОМИ та ринкі бізнесу по дуже пристушних цінах. Голосіть у всіх справах до нашого НОТАРІАЛЬНОГО БЮРА по соійсній пораді та ретельну обслугу.
S. KOWBASNIUK
277 E. 10th STREET, (між 1-ою і 2-ою Евею А), NEW YORK, N. Y.

НИЖЧІ ЦІНИ
Ми можемо дати значно нижчі ціни, бо ми знизили значно свої сподівані витратки.
Наше ааведення є цілковито викінчене, але цього не зроблено для хвалби із жахливими коштами удержання. Тут ви зашадіть гроші — розумно!
STEPHEN J. JEWISIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City 34 E. 25 St., Bayonne
Phone: Bergen 4-5989 Phone: Bayonne 3-0540

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА. ПИШИТЬ ПО НАЙНОВІШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

ВЕЛИКЕ ЧИСЛО РОБІТНИКІВ ЖЕРТВАМИ СІЛІКОСИ.

Більш як мліон робітників упали жертвами від крем'яної соли, себто попали у стан, котрий веде до занедужання, чахотки або сухотами" — після обчислень Федерального Бюра Публичного Здоров'я.

У такий стан можуть попасти не тільки камінюломи, як зводіляють з Говлі Бридж, у Вест-Вірджинії, що звернуло увагу конгресу, але теж робітники, заняті при виробі черепняної посуду, товчення, тесання та виглажування ріжного каменя, продукції зняряддя, скла, граніту, кременя та у копальнійній індустрії.

Однак не всі ці люди попадають у хворобу. Майже одна четверта частина цих людей паде жертвами недомогання, званого сілікосою, а більшість з них попадає у першу стадію цієї недуги. Дуже мало людей гине від сілікоси. Жертвами падають звичайно від зараження, особливо туберкульозни, до котрої вони мають спеціальний нахил.

Хто попадає в ту недугу першої стадії, відчуває незначне або ніяке недомогання та може ніколи не терпіти, якщо поставиться його у привітне окруження. Це не значить, що треба змінити заняття. Окруження, в котрім виконується праця, можна поправити через очищення повітря від крем'яної соли. Хто терпить від недуги другої стадії, має вигляди на поправу свого стану, а навіть у третій періоді може дістати деяку полекшу в привітнім окруженні. Федеральне Бюро Здорова вірить, що перед сілікосою можна охоронитись.

У випадках сілікоси губкові клітнини легенів, що втягають та виділяють повітря занечуються та здержують перепет повітря. З розвитком недуги хворий чимраз більше відчуває ослаблення легенів. Перші прояви цієї недуги це короткий віддих та рідкий кашель. На перших початках недужий часто неспівомий свого стану. Він чується добре та може працювати і нормально жити, а навіть часто може прибувати на вазі. Аж коли розвинеться туберкульоза чи інша недуга, тоді хворий чується зле та тратить на вазі.

Для охорони перед сілікосою Федеральне Бюро Публичного Здоров'я поручає спільну акцію, бо інакше не можна сподіватись успіхів. Ці охоронні мірила це: спосіб контролю пилу, достаточне провітрювання та періодичні оглядини робітників.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗДОРОВ'Я БИСНАЖЕНИХ ЛЮДЕЙ ЗА ЦІНУ БІЛЯ З ЦЕНТИ ДЕННО.
НУТА-ТОН показався дуже добрим забезпеченням здоров'я виснажених і неспівомий чоловіків та жінок, що перебувають під великим напруженням. Це правдивий тонік, що складає природі скріплювати змішені організм. Загальне, що має велику релаксу на цей чудовий засіб. Дуже молодості, чистота, що зростає повільно або тільки частинно відсутні. Нервовість, пропадає. У НУТА-ТОНІ має побіч ВІТАМІНІВ А і D, що інші ліки, які євживають нервові істоті алітвирі з гарячим завороту троніти не випадає успіху. Купіть флакету НУТА-ТОНУ сьогодні. Будете здорові, скільки він для вас вартує.
На затвердження бреть УГА-СОЛ—законний прощадач. 25 ц. і 50 ц.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ
ДО ВІНАРІМУ 3 і 4 великих і яєшних кімнат під 215 Warren St., Jersey City, N. J. Rent \$15.00 і \$20.00. Голосіть до Джейнтора або до:
Dr. SINGER,
2814 Boulevard, Jersey City, N. J.
Телефон: Journal Square 2-3569.

НЕПРИЯТЕЛЬ РЕВМАТИЗМУ.
Біль в руках, ногах, кривках, змиво в ногах, а поза шкірою як би мурвали лезиди. Ті недуги уступають по ужиттю "SORKO". Саолік коштує \$4.00. Належність вислайте разом з замовленням на адресу: 225-2325 N. Mulligan Ave., Chicago, Ill.

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ
Урядові години:
Від 1—3 пополуноді і від 6—8 вечір. В неділі згідно з умовою.
718 30. 17th St., NEWARK, N. J. (near Springfield Avenue)
Tel. Essex 3-4468.

БОЛІ НІГ
Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі жили, болачі ноги, флебіт (запалення жил), напухлі або болачі коліна чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікуюмо новими європейськими методами без операції.
Офісові години: щоденно від 2 до 6, в понеділки і четверги від 2 до 8.
L. A. BENLA
320 W. 86 St., New York City,
Брайс Бродвею.
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ.

ЧОЛОВІЧИ І ЖІНОЧИ НЕДОМАГАННЯ
ЛІКУЮ МОДЕРНИМИ МЕТОДАМИ. ВДОВОЛЯЮЧИ Я ШВИДКИ ВИСЛДИ.
Порядкає д-ра Зінса в лікуванні крові, шкіри і нервових недуг, катару і хронічних боляків, нерві і згального ослаблення, шидкувочих і кишкових недуг, гемороїдів і інших відходючих забурень, що справляють біль та недовіра, люмбага, сідатики, невралгії, запалення нервів (неоратіс) і хронічних ревматичних станів, носа, горла, легенів, відходючих недуг, пелічових забурень і інших чоловічих і жіночих недуг, а коли маєте якінебудь недомогання, що їх не розумієте, подаруйте довірливо менше, а вам все виясню.
Мої ціни умірювані.
Екзамінація крові, лабораторні досліди, промілі X (екс), сироватка і прислухований шпелення.

DR. L. ZINS
Повсех 25-літня практика.
110 East 16 St. N. Y.
(між 4-тою Евею і Грінв Плейс)
ГОДИНИ: від 9 рано до 7 вечір. В неділі: від 9 рано до 3 зполудні.
ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel. Orchard 4-2565
BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel. Ludlow 4-2568.

СВІЙ ДО СВОГО!
Одиникий український погребник в околиці Перт Амбой і Картерет, Н. Дж.
SAMUEL P. KANAI,
433 STATE ST., cor. WASHINGTON PERTH AMBOY, N. J.
Телефон: P. A. 4-4646.
Немає обслуга — Умірювані ціни.

КОЖДИ УКРАЇНСЬКИЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС "СВОБОДА".

„Мертві також багато можуть розказати“, відповідав Тарзан на завваги Оранда. Чорний не міг якось цьому дати віри. Одначе не вірити Тарзанові він уважав блюзнірством. Тому покищо він тільки спрямував усю свою увагу на те, що робив Тарзан. Тарзан почав оглядати докруги мертвого чоловіка та шукати ознак його попереднього життя.

Він повітрясав з кишень трупа все, що він мав, та почав докладно оглядати ті дрібнички, що були заховані в кашуку дикуна. Оглядаючи їх точно, він заговорив значучо: „Мертві люди можуть багато сказати. Наприклад: цей чоловік жив над берегом ріки“. З цими словами він показав кілька гачків на риби.

„Також він жив у безнастанній небезпеці перед крокоділями“, говорив він далі, оглядаючи амулети, що то ніби мають охороняти чорних перед тими гідкими плазунами. По хвилі надуми він додав: „Я знаю одно місце, де аж кишить від тих крокодилів. Десь недалеко цього місця мусить бути левовище людей-леопардів“.

Орандо з подивом тільки потакував головою. Кинувши ще раз оком на вбитого дикуна, Тарзан докинув: „І ще є одна річ, що цей мертвий дикун нам говорить. Ці люди кормляться мясом людей“. З цими словами він вказав на розкриті уста трупа, з яких виставали загострені зуби. Орандові з жаху стерпла шкіра.

ТАРЗАН І ЛЮДИ-ЛЕОПАРДИ.

(43)